

Ақтөбе университеті

№ 1 (397)
15 қаңтар 2017 ж

"Ақтөбе Университеті" Газеті

АРУ им. К.Жубанова

@ argugazeti@mail.ru

1996 жылдың
12 наурызынан
бастап шығып
келеді

АЛҒА, МАРИЯ!

Батыс еңіріндегі іргелі жоғары оқу орны Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті жарты ғасырлық тарихында ел болашағына қызмет атқарып жүрген абыройлы азаматтармен қатар, талай атақты спортшылардың да қанатын қатайтып ұядан ұшырды. Әлі де кәсіби білікті мамандар даярлау ісін шыңдаумен бірге, тек университетіміздің ғана емес, Қазақстан елін әлемге танытып жүрген спортшыларды тәрбиелеу үстінде. Галиб Джафаровтай танымал боксеріміз, «Қазақстан барысы» додасында бақ сынап жүрген Дархан Темірхановтай палуанымыз, Самбодан дзю-до ҚР еңбек сіңірген спорт шебері Гульнара Кушербаева, бір спортынан 12-дүркін әлем чемпионы Евгений Гончаровтай спортшыларымыз сезімізге дәлел

Осындай аға-апаларының орнын басып келе жатқан жас спортшыларымызда жетерлік. Солардың бірі – коньки спортының чемпионы Мария Сизова.

Мария қазір университетіміздің дене шынықтыру және спорт мамандығының 4 курсына оқиды. Ол 2006 жылдан бастап коньки спортымен айналыса бастаған.

Марияның айтуынша, оның коньки спортына деген қызығушылығы осы кезден бастап арта түсіпті. Осы қызығушылық оны биік белестерге же-

теләй бастаған. Ол кеп ұзамай ең алғашқы жеңісінің жемісінде татты. Астана қаласында 2013 жылы коньки спортынан ҚР чемпионатында 2500 м қашықтықта жүлделі екінші орынды иеленсе, 2014 жылы дәл осы чемпионатта қарсыластарын шаң қаптырып бірінші орынды жеңіп алды. Оның жеңісі мұнымен тоқтамады.

2014 жылы конькимен жүгіру спортынан ҚР кубогінде 1000, 1500 қашықтықта бірінші орын, 2015 жылы конькимен жүгіру спортынан жеке қашықтық бойынша ҚР Кубогында әйелдер арасында 1500, 2x500 метрлік қашықтықта бірінші орын, 2015 жылы конькимен жүгіруде жеке дистанциялар бойынша ҚР чемпионатында әйелдер арасында командалық жарыста бірінші орынды қарсыластарына бермеді.

2016 жылы Алматы қаласында өткен ҚР Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған VI Ұлттық қысқы универсиадада да Мария жүлделі бірінші және екінші орындарды иеленіп, чемпион атанды. Марияға 2012 жылы ҚР спорт шебері, 2016 жылы ҚР Халықаралық дәрежедегі спорт шебері атағы берілді. Жас спортшымыздың жаттықтырушысы Донцов Вячеслав Борисович.

Қазір Мария жақында Алматы қаласында өтетін XXVIII бүкіләлемдік қысқы Универсиадада бақ сынауға дайындық үстінде. Тек университет қана емес, бүкіл Батыс еңірі, Қазақстан елі талантты қызға үлкен үміт артып отыр. Марияның Ақтөбе облысы бойынша Универсиадаға қатысқалы отырған жалғыз үміткер екендігін атап өткеніміз жөн.

Алға, Мария! Жігерінді таныт, чемпион қыз!

Жадыра АРЕН

УНИВЕРСИАДАҒА ҚАТЫСУШЫЛАРДЫ ҚОЛДАЙДЫ

29 қаңтар мен 8 ақпан аралығында Алматы қаласында XXVIII бүкіләлемдік қысқы универсиада өтетіні баршамызға мәлім. Еліміздің жас спортшылары қазіргі таңда әлемдік додада жігерлі ойын көрсету үшін дайындық үстінде.

Осы қысқы Универсиадаға құрметіне орай Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті спорт клубының ұйымдастыруымен университеттің профессор-оқытушылары, қызметкерлері арасында Спартакиада етіп жатыр. Жарысқа қатысушылар спорттың 9 түрінен бақ сынауда.

Спорт клуб төрағасы Әбілғазы Құлмағамбетов: - Бұл шара университетімізде жыл сайын дәстүрлі түрде өткізіліп отырады. Биылғы мақсат - өліміздің Универсиадаға қатысатын жас спортшыларына қолдау көрсету. Жастарға салауатты өмір салтын насихаттап, спорттың дамуына өз үлесімізді қосу. Университеттің екі институты мен барлық факультеттер ұжымы спартакиадаға бір кісідей жұмылып атсалысуда. Бұл біздің ұжымның өліміздің Универсиадаға қатысатын жас спортшыларына жанкүйер екендігін көрсетеді. Спартакиаданы өткізуге университеттің кәсіподақ ұйымы қаржылай көмек көрсетуде. Кәсіподақ басшысы Гүлнұр Зарлықоваға қолдау көрсеткені үшін алғысымыз шексіз», - дейді.

Жаңа жыл қарсаңында бастау алған спартакиада нәтижесі қаңтар айының соңында белгілі болады.

Ж.АРЕН

СПОРТШЫМЫЗ ЖҮЛДЕМЕН ОРАЛДЫ

Университетіміздің дене тәрбиесі кафедрасының оқытушысы Айбек Габдуллин Щучинск қаласында өткен Қазақстан Республикасы кубогы жарысынан жүлдемен оралды. Қысқы президенттік кепсайыста қарсыластарынан басымдық танытқан спортшымыз екінші орынды жеңіп алды.

Еліміздің түкпір-түкпірінен келген спортшылар арасынан топ жарған Айбек ағайға алдағы уақытта да сәттілік тілеп, алар асуларыңыз кеп болсын деп тілейміз!

Өз тілшіміз

МӘЖІЛІС ДЕПУТАТТАРЫ ЖАСТАРМЕН КЕЗДЕСТІ

Облысымызға Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі депутаттары іссапармен келген болатын. Олар Ақтебенің аудан орталықтарын аралап, халықпен кездесулер өткізіп, елдің ұсыныс-пікірлерін назарға алып келеді.

Мәжіліс депутаттары іссапары барысында ел болашағы жастардың да пікірлерін, тілектерін, ұсыныстарын тыңдау, толғандырып жүрген мәселелерін талқылау мақсатында Ақтебедегі ең іргелі жоғары оқу орны Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетіне атбасын тіреді.

«Жас Отанға» партиялық жобасы аясында ұйымдастырылған кездесуге Қазақстан Республикасы Мәжілісінің депутаттары Бақтықожа ізмұхамбетов, Абай Тасболатов, Владимир Божко, Глеб Щегельский, Құралай Қаракен және университет ректоры м.а. Бибігүл Абенова, тәрбие жұмыстары және өлеуметтік-экономикалық мәселелер жөніндегі проректор Мұхтар Миrows, университет студенттері қатысты.

Кездесуді жүргізген "Жас Отан" жастар қанатының белсендісі Асылжан Бүркіталин «Жастармен түрлі кездесулерді өткізіп, қоғамдағы түйткілді мәселелерді өркез қозғап келеміз. Бірақ бұл кездесудің ерекшелігі жоғары. Себебі өздеріңіздей

ел ағаларына жастар көкейде жүрген ойларын жеткізуге мүмкіндік туып отыр. Бұл жиын республикалық деңгейде деп есептейміз»- дей келе сөз кезегін депутаттарға берді.

Алғаш сөз кезегін алған Владимир Божко іссапардың негізгі мақсаттарына, маңыздылығына тоқталып өтті. «Біздің келгендегі мақсатымыз аймақтағы халықтың тыныс-тіршілігін керу, өлеуметтік жағдайымен танысу, өңірдегі мәселелерді кетеру. Парламент заң шығарушы орган болғандықтан қолданыстағы заңдарға өзгеріс енгізу немесе халық арасында басқа ұсыныстар бар ма соны тыңдауға келдік». - деді ол өз сөзінде.

Жиын кезінде жастар өздерін толғандырып жүрген сұрақтарды қойды. Соңғы кезде ел арасында қызу талқыға түсіп жатқан уақыпша тіркеуге тұрудың талабы мен тәртіптері, жастарға қолдау көрсету, грант белу мәселелері, қазақ тілді оқулықтардың жетіспейтіндігі, «Жасыл ел» бағдарламасы негізінде студенттерді түскі аспен және

көлікпен қамтамасыз ету, «Нұрлы жер» бағдарламасы төңірегінде көптеген сауалдар қойылды.

Грант мәселесі қозғалғанда университет ректоры м.а. Бибігүл Сейілқызы университетте өлеуметтік жағдайы аз қамтылған және сабақты үздік оқитын студенттерге өркез оқу ақысын төлеуде жеңілдіктер қарастырылып отыратындығын, университеттің көсіподақ ұйымы да жастарға өркез қол ұшын беріп, шәкіртақы дайындайтын жағдайлар да болатынын айтып өтті. Жастар тарапынан депутаттарға көптеген ұсыныстар да айтылды.

Жадыра АРЕН

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

Құрметті Серік Сағынұлы!

Сізді "ЖОО-ның үздік оқытушысы" атағын алғаныңыз үшін кафедра ұжымы шын жүректен құттықтайды. Біліктілігіңізбен іскерлігіңізді өркез орайлы ұштастыра отырып, білім беру ісіне сүбелі үлесіңізді аянбай қосып келесіз. Сізге ақ ниетпен қартаймас жайдарлы кеңіл мәнді де мағыналы өмір, жемісті еңбек пен сарқылмас қуат тілейміз.

Қандай бақыт сіздей жанмен өріптестік, өріптеспен тау қопарып, бөрің шештік. Шаттығыңыз бүгінгі құтты болсын. Жұмысқа баға берсек мәлім бестік. Талмасын қанатыңыз қалықтаған. Еңбекпен атақ келсін шарықтаған. Бақыттың теңізінде жүзген кеме. Жолаушы етіп алары анық бізге. **Игі тілекпен: металлургия және тау-кен ісі кафедрасының ұжымы**

Республиканский конкурс МОН РК
«Лучший преподаватель вуза»
определил лидеров
высшего образования 2016 г.

В преддверии 2017 г. МОН РК подвёл итоги Республиканского конкурса «Лучший преподаватель вуза 2016 г.».

В данном конкурсе от АРГУ им.К.Жубанова приняли участие 2 претендента, один из которых – Серик Сағынович Кульниязов, доктор технических наук, профессор кафедры Металлургия и горное дело – признан победителем.

Ректорат АРГУ им.К.Жубанова поздравляет Серика Сағыновича Кульниязова с победой, желает достижения значимых результатов в учебно-методической и научно-инновационной деятельности!

Отдел научно-инновационных программ

Құрметті Абдрашид Исакович!

«Музыкалық білім» кафедрасының ұжымы Сізді Ресей Федерациясы Алтай мемлекеттік университетінде кандидаттық диссертацияңызды сәтті қорғауыңызбен шын жүректен құттықтайды! (Ғылыми жетекшісі еңертану ғылымдарының докторы, профессор Т.М.Степанская).

Құрметпен:
музыкалық білім
кафедрасының
профессор-оқытушылар ұжымы

Құрметті Нұржамал Ерсайынқызы!

Өскекең ұрпаққа білім мен тәрбие беруде болашақ білікті маман дайындау ісі – қай кезде де маңызды да абыройлы міндеттердің бірі. Ел келешепн ойлайтын қоғам бұл іске ердайым жауапкершілікпен қараса керек... Ғылым және өнер жолындағы еңбегіңізбен, теккен теріңіз де аз емес.

Сізді елеулі мерекеніңізбен, ете әдемі, өрі мәнді 55 жасқа толуыңызбен шын жүректен

құттықтаймыз!

Өмірден мол тәжірибе жинақтап, жас мамандарды тәрбиелеп, еңбек жолына бағыт беріп, бізге ұстаз, ақылшы болып отырсыз. Осы қалпыңыздан таймай, асулардан асып, берекеңіз тасып, ата жолынан айнымай, жұбайыңыз Құдайбергенмен бірге балаларыңызбен нәмерелеріңіздің қызығын керіңіз деп тілейміз!

Құрметпен:
музыкалық білім кафедрасының
профессор-оқытушылар ұжымы

ҒЫЛЫМИ КЕҢЕС МӘЖІЛІСІ ӨТТІ

ЖЫЛ БАСЫ ӨТКЕНГЕ ЕСЕП БЕРІП, ЖАҢА ЖОСПАРЛАР ҚҰРАТЫН УАҚЫТ. ОСЫҒАН ОРАЙ УНИВЕРСИТЕТІМІЗДЕ ЖОСПАРЛЫ ҒЫЛЫМИ КЕҢЕС МӘЖІЛІСІ ӨТТІ.

Кіріспе сөз сөйлеген университет ректоры м.а. Бибігүл Сейілқызы «Күн тәртібінде қарастырылатын мәселе ғылыми жұмыстарға қатысты. Жоспарлы жұмысқа кешпес бұрын қуантарлық жаңалықты айтып етейін. Қараша, желтоқсан айларында университетіміздің 24 мамандығы мамандандырылған аккредитациядан өткен болатын. Сол аккредиттеу кеңесінің шешімімен 24 мамандық аккредиттеуден сәтті өтті. Бұл үлкен жетістік», - деген оқу ордамыздың басшысы сертификаттарды кафедра меңгерушілеріне салтанатты түрде табыс етті.

Алғаш болып 2016 жылдың ғылыми – зерттеу жұмыстары бағыты бойынша ғылыми инновациялық бағдарламалар бөлімінің басшысы Алтын Мырзашева есеп берді. Ол жыл келемінде университет құрылымдары, ғылыми-зерттеу орталықтары, институт, факультет профессор-оқытушылары жасаған ғылыми бағыттағы жұмыстарды саралап, нәтижесін алға тартты. Ғылыми кеңес мүшелері қойған сұрақтарға нақты жауап бере білді. Алтын Қуанышбекқызы есептен соң 2017 жылға арналған университеттің ғылыми зерттеу жұмыстары жоспарын ұсынып, ғылыми кеңес мүшелері тарапынан қолдау тапты.

Академиялық жұмыстар жөніндегі басқарма бастығы Абзал Мұхтаров мәжіліс барысында ҚР Президенті тағайындаған степендияға үміткер және мемлекеттік білім гранты бойынша бос орындарға ақылы негізде оқитын үміткер студенттерді ұсынды. Кеңес мүшелері студенттің өлеуметтік жағдайың оқуға үлгерімің, басқа жағдайларды назарға ала отырып шешімдерін шығарды.

2016 жылы «ЖОО-ң үздік оқытушысы» атанған филология ғылымдарының кандидаты, доцент Мира Рашидқызы да мәжіліс кезінде атқарылған істерге, жасалған жұмыстарға есеп беріп өтті.

Ғылым кеңес мәжілісінде ағымдағы мәселелер талқыланып, 2017 жылға арналған жоспарлар бекітіліп, күн тәртібінде қаралған мәселелер шешімін тапты.

Ж. АРЕН

С 28 НОЯБРЯ ПО 3 ДЕКАБРЯ НАШ УНИВЕРСИТЕТ ПОСЕТИЛ УЧЕ-
НЫЙ ИЗ ПОЛЬШИ, ДИРЕКТОР ИНСТИТУТА ЗДОРОВЬЯ И ФИЗИЧЕ-
СКОЙ КУЛЬТУРЫ УНИВЕРСИТЕТА ЭКОНОМИКИ ГОРОДА БЫДГОЩ
(ПОЛЬША) АЛЕКСАНДР СКАЛИЙ. В РАМКАХ ВИЗИТА ДОКТОР СКАЛИЙ
ПРОВЕЛ ЛЕКЦИИ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАНЯТИЯ ПО ТЕОРИИ И МЕТО-
ДИКЕ ОБУЧЕНИЯ ПЛАВАНИЮ, А ТАКЖЕ ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАНЯТИЯ.
ЗАРУБЕЖНЫЙ ГОСТЬ ПРИНЯЛ УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНОМ СЕМИ-
НАРЕ «МЕЖДУНАРОДНАЯ КРЕДИТНАЯ МОБИЛЬНОСТЬ ПО ПРОГРАМ-
МЕ ЭРАЗМУС: УПРАВЛЕНИЕ, ФИНАНСИРОВАНИЕ, ПРИЗНАНИЕ
РЕЗУЛЬТАТОВ И ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАЧЕСТВА», НА ОЛИМПИАДЕ ПО
ПЕДПРАКТИКЕ СТУДЕНТОВ 3 КУРСА СПЕЦИАЛЬНОСТИ ФИЗИЧЕСКО-
ГО ВОСПИТАНИЯ. ГОСТЬ ТАКЖЕ ОЗНАКОМИЛСЯ С НАУЧНЫМ ПОТЕН-
ЦИАЛОМ НАЗАРБАЕВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ ШКОЛЫ, СОВЕРШИЛ
ЭКСКУРСИЮ ПО ПАМЯТНЫМ И ИСТОРИЧЕСКИМ МЕСТАМ АКТОБЕ.

В ХОДЕ ВИЗИТА ДОКТОР СКАЛИЙ ДАЛ ЭКСКЛЮЗИВНОЕ ИНТЕР-
ВЬЮ САЙТУ НАУЧНОГО ЖУРНАЛА НАШЕГО УНИВЕРСИТЕТА WWW.
NAVARSHYARSU.KZ. БЕСЕДОВАЛА ЖУРНАЛИСТ ГУЛЬНАРА КАРАША.

-Программа оздоровления населения, раз-
работанная в Вашей стране, набирает мас-
штабы. Эту методику внедряют в своей
работе Ваши казахстанские коллеги. В чем
секрет успешности этой программы?

- Эта программа, которую я пропаганди-
рую, очень развита в Евросоюзе. Я уже был в

менить психологию массы, чтобы они по-
няли - занятие физкультурой самый глав-
ный залог, во-первых, здоровья, а потом
уже красоты?

- У вас есть много видов казахского наци-
онального спорта. Имеется огромная тер-
ритория для езды на лошадях. Также ваши

БЫТЬ АКТИВНЫМ - МОДНО

Самаре (Россия), в Алматы и Уральске (Казахстан), также здесь участвовал интернет-конференции. Суть программы состоит в том, что надо отходить от старого пути, нельзя человека принудить на действие, которое ему не нравится. Не все любят бегать, не все любят подтягиваться. Существует огромное количество рекреации, (рекреация – лат. recreation – восстановление), это все, что мы делаем в свободное время. Бывают активные и пассивные виды рекреации. Наша программа предлагает много возможности активного вида восстановления. И человек сам будет выбирать, что ему по душе. У нас регулярно счет ведет Главное статистическое управление Польши (GUS) о том, сколько человек занимается физической культурой в стране. И без этого можно наблюдать на улицах города людей на разных площадках активного отдыха и велодорожках. Быдгощ похож на Актобе, с 400 тысячным населением. Вдоль канала реки расположена велодорожка длиной 200 километров, тренажеры расставлены по всему городу. Занятие физкультурой 10-15 лет назад не имела такой популярности. Такой инфраструктуры тоже не было как сейчас. За эти годы правительство Польши, пропагандируя население на здоровый образ жизни через рекламы на радио и телевидение, сумело сделать из нее моду. Могу подчеркнуть интересный факт - среди последователей активного образа жизни большую часть составляют пожилые. У нас открылось огромное количество институтов третьего возраста, куда люди на пенсии приходят и занимаются всем тем, чем не смогли заниматься в молодости: изучают иностранные языки, обучаются компьютеру, занимаются музыкой и танцами, учатся плавать. У меня есть группа по плаванию активных бабушек, самой старшей из которых 93 года. У нее не было возможности раньше обучаться плаванию, да и такого количества бассейнов тоже не было. Оплата за посещения в группы плавания символическая – 50 PLN (злотых), это в размере 12 евро. Старшее поколение с большим удовольствием посещают разные группы. Ведь каждая встреча со своими сверстниками большая радость, духовное удовлетворение. Физическое здоровье имеет 3 составляющие: физическое, психическое и социальное. В Польше все оздоровительные программы финансируются государством.

- Что Вы думаете о психологии физической культуры? Каждая встреча с Вами – это вдохновение. Но оно может пройти через время после встречи. И люди будут продолжать свою привычную жизнь, только вспоминая о поддержке своего здоровья, как только начнутся проблемы со здоровьем. Или когда появятся сезонные мотивации, особенно у женщин, похудеть к лету. Как из-

широкие просторы позволяют внедрить для оздоровления населения такие виды активного спорта как маукинворд, это новый вид спорта только начинает развиваться в мире, катание на доске с большими колесами, к нему цепляется парус, а для паруса идеален попутный ветер, который у вас постоянно дует. Я внимательно ознакомился с программой «Казахстан -2050», где одним из важных пунктов является повышение качества жизни и здоровья населения страны. Качество жизни видно, что на высоком уровне. Поднимать качество здоровья, наверно, нужно через стабильную социальную рекламу. Ее можно распространять через СМИ и общественные организации. Открывать университеты третьего тысячелетия. Больше нужно пропагандировать новые формы рекреации. Знакомые всем виды активного спорта как футбол, баскетбол, волейбол, езда на велосипеде не всех могут привлечь. И не всем могут подойти. У нас, например, массовое внимание привлекают йога, фитнес, танцы Jumba (Зумба).

- В нашем университете Вы прочитали лекцию на тему «Теория и методика обучения по плаванию». Расскажите об особенностях Вашей методики.

- Я уже 20 лет занимаюсь улучшением методики обучения плаванию, и наблюдаю, что у многих моих коллег сложены стереотипные понятия. До сих пор инструктор или тренер по плаванию делает акцент на правильность и темп плавания: чем быстрее – тем лучше. Поэтому 90% занятия занимает заплыв от стены до стены. Это неправильно. Каждое занятие должно принести не только результаты, но и удовольствие. Инструкторам надо быть больше в воде вместе с обучающимися.

Однажды я сидел в холле одного бассейна и наблюдал такой интересный случай. Там ждали дети своих инструкторов. Одна подошла, дети встали и пошли за ней. Другой подошел то же самое. А когда третья подошла, дети кинулись на нее, радостно пищали. Значит ее метод обучения нравится детям. Я и добиваюсь, чтобы таких инструкторов больше было. Ведь технические виды спорта – скучные, поэтому здесь большую роль имеет создание благоприятной атмосферы. Каждое занятие должно быть творческим, чтобы приходя, людям было интересно посещать такие занятия.

В своей методике обучения по плаванию я преследую две цели: явные и скрытые. Явные цели – мои ученики должны освоить свою будущую профессию. А вот скрытые – это развить фантазию к красоте плавания. Я не говорю об этом прямо, но направляю и наблюдаю. Процесс обучения каждого снимается на камеру и они сами могут посмотре-

треть результаты своего обучения, развивая фантазию и стремясь к лучшему. Эту же работу я продельваю со студентами, которые получают образование дистанционно.

Я приехал с целью обмена опытом. Пригласил студентов и преподавателей вашего вуза на стажировку к нам, где по программе будут предоставляться многие формы современной рекреации для обучения, около 30-и видов: большой теннис, водные виды спорта на воде, стрельба из лука и другие. У нас имеется оборудование для этих видов активного спорта. В программе обучения больше времени занимают практические занятия. После окончания обучившиеся могут здесь внедрить эти виды рекреации. Шестерых студентов вашего вуза мы будем ждать у себя на летний семестр, среди них есть будущие спортивные инструкторы, менеджеры по туризму, педагоги и психологи. Дальше преподаватели тоже будут приезжать на повышение квалификации. Я очень последовательный человек, лично буду контролировать, что наше сотрудничество дало хорошие результаты. Наш вуз с практическим профилем обучения. Мы уделяем 80% учебного процесса на практику. Это не утомляет студентов, повышает стремление обучиться своей будущей специальности.

- В последнее время Вы поднимаете вопрос об электронном обучении и выступаете в различных мероприятиях с докладом на эту тему. Безусловно, этот вид обучения современный и мало затратный. Но об эффективности электронного обучения возникает много вопросов. Ваше мнение?

- Электронное обучение я в своей деятельности использую как дополнение, как один из современных методов учебного процесса. Например, за неделю прибывания здесь я не успею охватить всю программу, которую хотел бы. Очень мало времени для этого. Поэтому продолжать курс я буду дистанционно, через специальные платформы. Если не было бы электронной формы обучения, я не смог бы закончить запланированный курс. Есть группа студентов из Казахстана, которые учатся в нашем вузе дистанционно, они полгода получают теоретические знания. А когда приезжают к нам уже немного знают польский язык, быстро ориентироваться по учебному корпусу, потому что они раньше видели его виртуально. Конечно, дистанционный процесс обучения не заменяет основной, но может быть прекрасным дополнением к нему.

- Помимо всего Вы успеваете зани-

маться научной деятельностью.

- От научной деятельности тоже можно получать огромное удовольствие. Интересные гипотезы, их доказательства и исследование – это все интересно мне. В науке никакой результат – тоже результат. У меня своя научная школа. Я работаю с аспирантами. Очень интересные люди. Мне вообще повезло в жизни встретиться с очень интересными людьми. Это уже половина успеха в жизни.

- Известно, что качество здоровья зависит от физической культуры на 20 процентов, а остальное от правильного питания, образа жизни и т.д. Мне интересно узнать о Вашем режиме жизни. Как Вы поддерживаете свое здоровье?

- У меня очень напряженный график жизни, много выездов из страны, поэтому не всегда удается соблюдать здоровый образ жизни. Но у меня есть несколько видов активного отдыха: это ходить с маленькой доченькой в бассейн, ей всего три с половиной года, очень любит воду. Я ее не только обучаю плаванию, я с ней играю в воде. Для меня это приятный вид рекреации, отдыхаю от будничных забот. А еще живу возле леса – часто с семьей гуляем там, собираем грибы. Кроме этого во дворе есть небольшой сад, и мне нравится физический труд: стричь траву, ухаживать за деревьями, поливать цветы.

Каждая активность, которая заставляет человека двигаться, при этом вызывающая приятные эмоции, очень полезна.

В семье все гармонично. Супруга Татьяна – моя единомышленница. Она чемпионка мира по гандболу, преподает теорию и методику по этому виду спорта. Но я не хотел бы своим детям спортивную карьеру. Я занимался профессиональным плаванием 15 лет и повредил позвоночник, хотя плавание считается универсальным видом спорта и универсальным доктором. Физическая активность приносит пользу, а какой бы вид спорта не был вред здоровью.

Мы с супругой детям разрешаем все. Старшая дочь изучает языки. Она уже свободно говорит, кроме родного польского, на английском, русском, украинском, японском языках. Начала изучать и китайский язык. Находит время на езду на велосипеде. Младшая – очень активная, занимается скалолазанием, плавает, вот она все – таки выберит спорт.

Здесь меня приняли очень тепло, я благодарю от всего сердца руководителей университета, также профессора Тулегана Амиржановича Ботагариева и весь коллектив кафедры физического воспитания.

Болат Баймуханов, академик Академии педагогических наук Республики Казахстан, руководитель НИЦ «Жубановедение» АРГУ им. К. Жубанова

Восстановление в памяти народной имени видного общественного деятеля страны Сабыра Шарипова и увековечение является гражданским долгом актюбинцев.

Сабыр Шарипов (настоящее имя Мухамед Сабир) родился в 1882 году в татарской деревне Варзи Агрызского района, где прошло его детство. Он рано познал беспросветную нужду и голод. Потеряв родителей, в 12 лет Сабыр начал трудиться, чтобы прокормить своих двух маленьких сестер. 15-летний парнишка покидает родную деревню в поисках счастья, подрабатывая в медресе, где умудрился выучить арабскую грамоту. После долгих мытарств его принимает на черную работу крупный татарский купец Фаттах Рамазанов, прибывший из города Павлодара Семипалатинской губернии. Так молодой человек впервые попадает в казахскую степь.

В 1904 году Шарипов начинает работать рядовым служащим, а затем помощником заведующего сельскохозяйственным складом сельхозмашин в Акмолинске, затем в Атбасарском уезде Сарысульской волости. Активно проводит агитационную работу среди скотоводов и бедняков. В 25 лет Сабыр женился на дочери Жусупа Губайдуллина Хадише. «Длительное пребывание в аулах, женьитба на казахской девушке навек породнили Сабыра со степным народом», — пишет в своей книге «Сабыр Шарипов» доцент, кандидат филологических наук Еркем Утебаев.

Весной 1916 года Шарипов объехал города Кокчетав, Павлодар, Омск, пытаясь устроиться на работу, но безрезультатно. В это время он знакомится с вожаким Кокчетавской группы РСДРП Иваном Демещим. Активно включается в революционную агитацию. В апреле 1917 года вступает в члены РСДРП и избирается ответственным секретарем Кокчетавской социально-демократической группы. Сабыр принимает участие в организации Кокчетавского солдатского гарнизонного комитета, казахского и казахского комитетов. При этом его авторитет среди рабочего люда был очень высок. Одним из его верных помощников был Сапаргали Макышев, с которыми они выпускали газету «Бірлік». В 1917 году произошла его первая встреча с воспитанником Омской гимназии Абилайханом Досовым, которого Шарипов привлекает к агитационно-пропагандистской работе. Впоследствии А. Досов считал Шарипова своим революционным учителем. После победы революции в Кокчетаве Сабыр Шарипов участвует в ликвидации контрреволюционных сил в уезде, подпольной деятельности, возглавляет партизанское движение в Атбасарском уезде.

22 ноября 1919 года по распоряжению В. Куйбышева Шарипов возвращается в Акмолинскую губернию. Провел огромную работу по организации советской власти в уездах, волостях, селах и аулах, коммунист прибывает в Атбасар, где возглавил уездный комиссариат труда. Затем его назначают председателем уездного ревкома, с марта 1921 года до начала 1929 года он — заместитель Акмолинского губернского комиссара продовольствия, затем председатель губернского исполкома, где проработал 1922-1923 годы.

Все это время Шарипов не забывал проводить культурно-просветительскую работу, показав себя ларовитым писателем-интернали-

оналистом.

Его литературно-публицистическая деятельность началась еще до революции. Он изучает жизнь и поэзию народных акынов, записывает свои личные впечатления. Шарипов писал на трех языках: татарском, казахском и русском. Его повесть «Алтыбасар», написанная в 1918-1919 годы, впоследствии заняла одно из первых мест в ряду лучших произведений казахской советской литературы.

Такие мастера пера, как Сакен Сейфуллин, Сабит Муканов, Ильяс Джансугуров, отдавая должное писательскому дару и

рес к профессии нефтяника юношам и девушкам, в техникумы Гурьева, Уфы, Оренбурга, а то и политехнические, нефтяные вузы Баку, Москвы. В эти годы, благодаря активной поддержке со стороны руководства, в Темирском районе из четырехсот местных жителей, занятых в нефтяной отрасли, почти половина имела технические специальности.

В 1929-1932 годах в бытность С. Шарипова управляющим Северным (Темирским) районом, трест «Эмба нефть» и нефтяники Актюбинской области достигли самых высоких показателей в СССР.

в развитии нефтедобывающей отрасли в стране была предана забвению.

Исследователи казахстанской нефти до сих пор не написали книгу об этом удивительном человеке, в которой была бы нарисована достойная фигура производственника-управленца, оказавшегося у истоков становления нефтяной отрасли в нашей республике, учено-геолога, талантливого менеджера с большими организаторскими способностями, Сабыра Шарипова. Потому неудивительно, что на вопрос «Кто научил казахов профессии нефтяника?» 90 процентов из 221 респондента вместо Шарипова,

Судьба мальчишка из деревни Варзи

/посвящается 135-летию Сабыра Шарипова/

природному таланту Сабыра, искренне восхищались его произведениями, а профессор Турсынбек Какишев, академик Рымгали Нургали считают, что книги Шарипова можно уже сейчас причислить к классике отечественной литературы, и они будут востребованы читателем даже спустя годы, не потеряв своей ценности и актуальности.

Но Сабыр Шарипов был не только отважным революционером, известным писателем, видным общественным деятелем, но и талантливым менеджером, возглавившим новое дело по разведке и добыче казахстанской нефти в далекие 20-30-е годы XX века. При его непосредственном участии и руководстве были открыты и освоены 22 нефтяных месторождения на Эмбе — Иманкара, Таскудук, Курсай, Доссор, Магат, Байшонас и другие. В 1924 году Сабыр Шарипов решением ЦК ВКП(б) и ВСНХ был направлен уполномоченным Центрального Комитета партии в Урало-Эмбенский регион Западного Казахстана для разработки и налаживания нефтяного промысла. Он стал инициатором реконструкции типового поселка нефтяников в Доссоре, основу которого в начале прошлого века заложили европейские промышленники братья Нобель и С. Лемац, а также открытия Доссорского горнопромышленного училища для подготовки специалистов нефтяного производства. По приказу вышестоящего руководства Сабыр Шарипов был назначен заместителем управляющего союзным трестом и по совместительству начальником нефтяного промысла «Доссор».

Для более эффективного освоения нефтяного промысла в областях Западного Казахстана Всесоюзный Совет Народного Хозяйства (ВСНХ) СССР в июне 1929 года создал на базе Эмбенского нефтяного комплекса Северный (Темирский) район с центром в городе Темир. В административно-хозяйственный орган Темирского района вошли управленческий аппарат и месторождения Шубаркудук, Жаксымай, Мортук, Жуса, Жаманагаш. Новая структура, обосновавшаяся на территории северной части нефтяного региона, оказала большое влияние на развитие этой отрасли в Актюбинской области, а также на формирование корпуса профессиональных кадров.

Сабыр Шарипов организовал в Темире специальные двухгодичные курсы по подготовке бурильщиков, операторов, слесарей, трубопроводчиков и других, необходимых в нефтяной сфере работников по образцу открытого им в 1925 году в Доссоре горнопромышленного училища. Обучение проводилось на казахском и русском языках. Кроме того, молодежи предоставлялась возможность учиться по специальным путевкам Сабыра ага, выдаваемым наиболее активным и проявляющим инте-

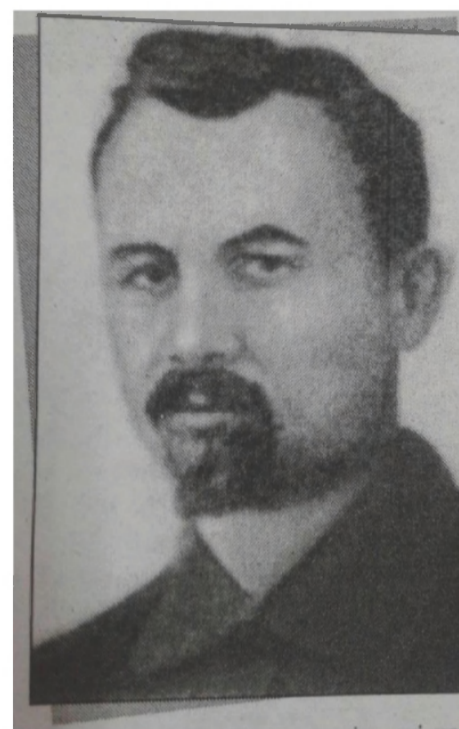
Район вышел победителем в социалистическом соревновании среди 10 наиболее крупных предприятий по добыче нефти и 4 года подряд удерживал первое место.

Он не только заложил фундамент нефтедобывающей промышленности в Актюбинской области, но и стал одним из первых ученых-геологов, глубоко изучивших историю возникновения казахстанской нефти в долинах Урало-Эмбенского региона и давший соответствующую тому моменту оценку и прогноз нефтепроизводства в будущем. Компетентность, глубокие знания геологии переданы им в документально-познавательной книге «Нефть», вышедшей в 1930-1931 годах. Эта книга стала азбукой для казахстанских нефтяников, а также учебным пособием по ознакомлению с историей нефти учащихся, студентов школ-ФЗУ, техникумов в Доссоре и г. Гурьеве. Большинство читателей советской эпохи знают Шарипова как одного из писателей-публицистов, который первым в национальной литературе коснулся темы нефти и ввел в свои произведения образы нефтяников. Этой теме он остался верен до конца. Сабыр Шарипов был одним из первых руководителей-педагогов в республике, сформировавших систему политехнического образования. В 1932 году на бюро Актюбинского областного Комитета КП Казахстана он первым предложил открыть трест «Актобемунгай» на базе государственного треста «Эмба нефть» в Темирском районе с правом независимого управления. Вопрос был вынесен на повестку дня I областной партийной конференции и единодушно поддержан всеми делегатами.

Жизнеспособность предложенной им идеи впоследствии доказало время. В 1936 году, предусмотрев экономическую выгоду от предложения Сабыра Шарипова, был создан трест «Актобемунгай» с тем же центром в Темирском районе. Сегодня наследником этого треста является акционерное общество АО «СНПС-Актобемунгайгаз».

Он и дальше продолжил бы активное участие в деле перестройки нефтяной промышленности Казахстана, однако, 15 мая 1941 года его плодотворная деятельность была незапланированно прервана. Тяжелые и скорбные годы репрессий не обошли и Сабыра Шарипова. Он был арестован НКВД и осужден на 15 лет. В архивах среди документов о Шарипове есть копия свидетельства о его смерти. «Умер 25 июня 1942 года, причина смерти — паралич сердца. Место смерти — город Гурьев». 10 апреля 1958 года военным Комитетом Верховного суда СССР дело в отношении Сабыра Шарипова было прекращено.

...Сегодня Казахстан вошел в число крупных в мире государств по добыче нефти. Обидно, что при этом имя «командира социалистической индустрии» Сабыра Шарипова, как с гордостью отзывался о нем Линмухамел Кунаев, его руководящая роль

Махамбетова, Зурбаева назвали управляющих трестом «Эмба нефть» Лаврентьева, Линдвала, Новосильцева.

Сегодняшние студенты вуза, обучающиеся нефтяному делу, не знают о том, как в 20-30 годы прошлого столетия на территории нефтяной Эмбы под началом Сабыра Шарипова заработали первые скважины по добыче нефти, как он открыл в Доссоре горнопромышленное училище и школу-ФЗУ, а в городе Темире — курсы нефтепромовуча.

Имя Сабыра Шарипова не вошло в энциклопедию Актюбинской области. Ни в научных диссертациях, ни в монографиях не указаны сведения о поисково-разведочной деятельности Шарипова, не проведен научно-практический анализ его менеджерского искусства и организаторских способностей, деловых качеств опытного командира производства, умеющего решать сложные проблемы социально-экономического характера, не осмыслены компетентность и знания Сабыра, но, прежде всего, не приведены доказательств и документы, подтверждающие его прямую причастность к обновлению нефтеносного края.

Видимо, по причине умаления ведущей роли Сабыра Шарипова в истории развития нефтяной промышленности сегодняшнему поколению кажется, что актюбинская нефть появилась сама по себе, без приложения каких-либо усилий со стороны людей.

На волне исторических событий С. Шарипов сумел стать компетентным проводником больших и малых идей, касающихся добычи «черного золота» на территории Западного Казахстана. Поэтому его имя не только как видного революционера и писателя, но и талантливого руководителя, организатора освоения огромного пласта новой для степного края отрасли, должно по праву занять достойное место не только в истории нашей области, но и Казахстана.

А нефтяникам, в частности АО «СНПС-Актобемунгайгаз», пожинаящему плоды труда первооткрывателей нефти, следует воздать дань уважения тем, кто в трудные годы освоения нефтяных залежей возглавлял это производство. Полагаю, память Сабыра Шарипова надо увековечить в монументе, названии улицы или учебного заведения.

г.Актобе, Казахстан

СЕМИНАР БЫЛ РЕГИОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРА

образования, (руководитель к.п.н, доцент Имжарова З.У.). Семинар был регионального характера. На нем присутствовали учителя физической культуры г.Актобе, представители Атырауского государственного университета им.Х.Досмухамедова, учителя физ.культуры г.Темир Актюбинской области, а также учителя г.Актобе.

Цель семинара - раскрыть основные технологии, применяющиеся в области физической культуры и спорта, сформировать умения по практическому их применению.

На семинаре слушателям были представлены следующие темы: «Реализация компетентного подхода в преподавании предмета «Физическая культура» (к.п.н, доцент Имжарова З.У.); «особенности реализации спортизированного физического воспитания в школах»; «Особенности реализации здоровьесберегающих технологий в учебно-воспитательном процессе школьников»; «реализация электронного учебного пособия по физической культуре на занятиях в школе» (д.п.н. профессор Ботагариев Т.А.). Семинар прошел в интерактивном режиме. В конце всем были выданы сертификаты.

Т. БОТАГАРИЕВ,
доктор педагогических наук, профессор

О ПРОВЕДЕНИИ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИМ ЦЕНТРОМ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА СЕМИНАРА-ТРЕНИНГА «ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБЛАСТИ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА».

Семинар прошел 5 января 2017 года в корпусе №6 по ул.Гришина 7 (№209 ауд.). Семинар проводился силами научно-практического центра физической культуры и спорта (НПЦФиС) (директор д.п.н, профессор Ботагариев Т.А.) и инновационного центра педагогического

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ЕНГІЗУ

Қ.ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТЫНДА «ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ МОДУЛЬДІК ОҚЫТУ: МӘНІ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ» АТТЫ УНИВЕРСИТЕТШІЛІК ӘДІСТЕМЕЛІК СЕМИНАР ӨТКІЗІЛДІ.

Семинар жұмысына университетіміздің институт директорлары мен факультет декандары, оқу әдістемелік кеңес тарапындағы және профессор-оқытушылар қатысты. Аталған семинар жұмысының негізгі бағыты халықаралық тәжірибедегі білім беру бағдарламасын негізгі үш ұстанымы: құзыреттілік-модуль-кредит негізінде құру мен жүзеге асыруға негізделді. Осы аталған мазмұнды өзекті мәселелерді шешу бағытында университетіміздің профессор-оқытушылар құрамы кредиттік оқыту жүйесінде модульдік білім беру бағдарламасын бакалавриат пен магистратурадағы элективті пәндерді құруда студенттерге жеке білім траекториясын құрудың жолдары мен шарттарын қарастырды. Семинар жұмысы педагогика институтының директоры, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент С.Е.Досжанованың кіріспе сөзімен басталды. Дене мәдениеті және спорт ғылыми-тәжірибелік орталығының директоры Т.Ә.Ботагариев өзінің «Модульдік білім бағдарламаларын дайындау: аппарат мәселелері, оларды шешу жолдары» тақырыбындағы баяндамасында модульдік білім беру бағдарламаларының мазмұны мен оны құрудың мәселелері турасында сөз қозғады. Ал білім беру педагогикасы және психология кафедрасының профессоры, педагогика ғылымдарының докторы Б.Ж.Құрманова «ЖОО-да оқу үдерісін модульдік ұйымдастырудың әдіснамалық ерекшеліктері» тақырыбындағы баяндамасында оқу

үдерісін модульдік ұйымдастырудың әдіснамалық негіздерін, оны құруда есепке алынатын мәселелер мен қиындықтар, оларды шешу жолдары жайында ғылыми тұжырымдары мен кезқарастарын ұсынды. Сонымен бірге, педагогика институты, кәсіптік білім кафедрасының оқытушылары Г.Ж.Қудасова мен Г.М.Алгартвананың баяндамасында жоғары оқу орындарында модульдік білім беру бағдарламаларын бейнелеу еңері және сызу,

кәсіптік білім мамандықтары бойынша құру, оның мазмұны мен ерекшеліктері туралы мәселелер талқыланды. Семинар жұмысы университетіміздің профессор-оқытушылар құрамы арасында белсенді түрдегі пікірталас формасында етті. Семинарға қатысушыларға сертификаттар табысталды.

Майра БАЛТЫМОВА,
педагогика және психология магистрі

МЕНИҢ ҚАЗАҚСТАНЫМ - МЕНИҢ БОЛАШАҒЫМ

Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығын мерекелеу аясында Қ.Жұбанов атындағы АӨМУ-нің жанынан құрылған "Ритор" ЗПК мен физика-математика факультетінің студенттермен және жастар ұйымдарымен жұмыс бөлімінің ұйымдастыруымен "Менің Қазақстаным - менің болашағым" атты қалалық пікірсайыс турнирі өтті. Сайысқа университет студенттерінен белек мектеп оқушылары да бақтарын сынады.

От ауызды, орақ тілді жастардың қатысуымен Ақтебе қаласында дебат жоғары сұранысқа ие. Мектеп оқушыларынан бастап, университет студенттері де пікірсайысқа ерекше қызығушылық танытып, қалалық деңгейден бастап, республикалық межелерді де бағындырып жүр. Пікірсайыс – барлық елдерде таралған зияткерлік ойын. Еуропа, Азия елдерінде танымал бұл сайыс, қазіргі қазақ жастарының арасында кең етек жайып келе жатқаны кеңіл қуантады. Сыни кезқарастың дамуына, қоғам алдында ойын анық жеткізуге, сез сөйлеу мәдениетін қалыптастыруға пікірсайыстың қосатын релі ете зор. Әлемдегі бар жаңалықтан қалыс қалғысы келмейтін әрбір азамат үшін бар білімінді, білгенінді дамыта беруге үйретеді.

Жарысқа жиырма сегіз команда қатысып, езу бақтарын сынады. Сайыс қорытындысы бойынша, үшінші орынды "Оратор" командасы иеленсе, екінші орын "Цунами" тобына бұйырды. Бірінші орынды "Люцифер және Махаббат жолындағы жауынгер" командасы жеңіп алды. "Үздік спикер" номинациясына Эльдар Ершатаев ие болды. «Үздік тереші» Жанар Уралбаева атанды. Барлық ойыншыларға алғыс білдіріп, жеңімпаз жастарды құттықтаймыз.

Ақниет ТҰРСЫНБЕК,
физика-математика факультетінің 2 курс студенті

АУЫЛЫМ - АЛТЫН ТҰҒЫРЫМ

Ауыл – алтын бесік. Осы сөздің астарында бүкіл қазақ халқының емірімен біте қайнасқан шексіз ұғым жатыр. Қазақ баласын қара домалақ бал шағынан бастап қалың даланың құйбең еміріне дайындап, қара шаңырақтың қашанда биік екендігін қанға сіңірген қасиетті жер – ауыл.

Есейіп, емірдегі езу жолынды тауып, уақыт ағынымен алыстарға шарықтап кете барсаң да, қайта айналып келуге мәжбүрлейтін де ол - ауылың.

«Жалпақ жұртыңды құрметтеу – туған елкенің тарихын танудан басталады» демекші, мен осы жазбам арқылы езімнің туған ауылым – Маңғыстау жайлы жеткізім келеді. Киелі Маңғыстау жері - менің кіндік қаным тамған жер. «Туған жер – тұғырың» дейді халық. Әрине, елді, жерді жырламаған жырау, сез етпеген шешен жоқ шығар?! Әр адам езу елінің табиғатына тартып туады. Маңғыстауым – жері қазынаға, елі шежіреге бай елке, 362 әулие орналасқан киелі жер. Қазақстанның «жеті кереметі» атты жаңа жобаның үшеуі – осы Маңғыстауда. Олар: «Бекет-Ата» – жер асты мешіті, Қазақстандағы ең терең Қарақия ойпаты және Шерқала – биік ақ бор тауы.

Иә, Маңғыстауды мақтауға да, Маңғыстаумен мақтануға да болады. Себебі, бұл жердің атауының шығуының езі – тұнып тұрған тарих. Қасиетті Маңғыстау – Қазақстанның оңтүстік-батыс бөлігінде орналасқан. Бүкіл Жер шары келемінде алып қарасақ, Еуропа мен Азияның түйіскен тұсында. Бұл аймақтың жан-жақпен экономикалық қарым-қатынас жағдайы да ете тиімді. Өйткені, облыстың батысы мен солтүстігін қоршай орналасқан Каспий теңізі арқылы Шығыс Еуропаға шығуға толықтай мүмкіндік болса, оңтүстігінде Түрікменстан, оңтүстік-шығысында Қарақалпақстан, солтүстігі мен солтүстік-шығысында Атырау, Ақтебе облыстарымен шектесіп, күнбе-күнгі түрлі экономикалық байланыс мүмкіндігі жақсы жолға қойылған. Мен білетін, менің бабаларым білетін тарих осындай.

Қарт Каспийдің жағасында орналасқан туған жерім маған әр кез қымбат. Басқа қалаларға бара қалсам, туған жеріме деген сағынышым, сүйіспеншілігім арта түседі. Ол сезімдерімді туған жерге арнаған «Маңғыстауым – алтын бесігім» атты өлеңмен ербітіп жалғастырсам:

Маңғыстауым, жүрегімнің теріндесің,
Керкіңнен айналайын сұлу мүсін!
Сыртта жүрсек, езіңді сағындырып,
Сағымдай боп алыстан керінесің.

Каспийдей теңізі бар жақын маңда,
Арайланып күн шығар әрбір таңда.
Сәулесінен нәр алған табиғаттың,
Саясын тегеді әр кез талай жанға.

Киелі елді мекен – туған жерім,
Қалады мәңгі есімде асу-белің.
Жадымда сақтап сенің есіміңді,
Ұмытпан еңірімнің әрбір жерін.

Ауылымның жайма шуақ кегінде,
Құстар ұшып, ән салады бүгінде.
Табиғатың тамсандырып халықты,
Қуаныш пен нұрын сыйлар кеңілге.

Маңғыстауым – туған елкем, ескен жерім,
Ыстығым басылмаған езіңе менің.
Танытып бүкіл елге есіміңді,
Қадір тұтып, қастерлеп мен етемін.

Әлі талай талпынамын биікке,
Таныр мүмкін, есімімді жер-кекте.
«Мені ұмытып кете ме» деп қорықпа,
Қалды мәңгі ізің сенің жүректе!

Туған жерімнің әрбір тасы, талы, топырағы, аң-құсы маған қымбат. Мен осындай киелі де берекелі жерде дүниеге келгенімді мақтан тұтамын. «Елдің қамын ойлаған ерте еседі», - дейді Мұзафар атамыз... Мен езімді елімнің ертеңімін деп есептеймін. Туған жерімнің қадірі асып, мәртебесі таси берсе екен деп армандаймын. Бүгінгі елімнің дамуына қарап, бұл менің бала арнамым емес, шындыққа апарар сара жол деп есептеймін.

Амангүл ДОСМҰХАММЕДОВА,
филология факультетінің 1 курс студенті

ФИЛФАК МЕН ҮШІН...

Міне, кеше ғана алтын ұя мектебіммен қош айтысып, жаңа өмірге қадам басып, университет табылдырығын аттаған бірінші курс студенттері үшін де бірінші семестр аяқталды. Біреулері үшін ете жақсы деңгейде, ал кейбіреулері үшін орташа деңгейде болғаны анық. Әрине, бірінші жыл олар үшін мүлде таныс емес орта, таныс емес терминдер, бір сезбен айтар болсақ - бейтаныс әлем секілді болды. Жарты жылдың ішінде факультетіміз оларға жақсы өсер қалдыра алды ма? - деген сұрақ туындайды кекейімізде... Осыны анықтау мақсатында филология факультетінің белсенді бірінші курс студенттеріне «Филфак сіз үшін нәні білдіреді?» деген сауал қойған болатынмын. Аз ғана уақыт ішінде факультетімізге деген махаббаттары мен ыстық ықыластарын оята білген студенттер бұл сұраққа ойланбастан-ақ жауап берді.

Сонымен

Жайна Абдиганиева: «Тілге деген асқан құрмет».

Жанаргүл Болатова: «Тілімізге жанашыр жандар ордасы».

Ислам Бақтыбай: «Тілімнің тірегі, тұғырлы тілегі».

Айбану Байнақ: «Шуағын шашқан күн сияқты».

Қаламқас Құдабай: «Менің болашағымның бет-бейнесі».

Үмітжан Қияс: «Қанатымды қатайтқан қара шаңырақ».

Ұлдана Хаймерденова: «Биікке жетелейтін асқар шың».

P.S. Бұл студенттердің жалынды сездеріне қарасақ, біздің оқу ордамыз олардың кеңілдеріне шуақ нұрын шашып, шабыттандырып жіберген сияқты. Олай болатынының басты себебі, филология факультеті - тек тіл жанашырлары ғана емес, сонымен бірге нағыз шығармашыл, өнерлі жандардың тоғысқан ортасы.

Ұлмекен УТЕПОВА,
филология факультетінің 2 курс студенті

Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетінде ҚР тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған іс-шаралар аясында белгілі ақын, журналист, 2016 жылғы Қазақстан Республикасы Президенті стипендиясының, Қазақстан Жазушылар одағы Шәкәрім Құдайбердиев атындағы, Қазақстан Журналистер одағы Төлеубай Ыдырысов атындағы сыйлықтарының, Ақтебе қаласы әкімі сыйлықтарының лауреаты, балалар мен жасөспірімдерге арналған үздік шығармалар республикалық конкурстарының төрт дүркін жүлдегері Ертай Ашықбаевтың шығармашылығына арналған «Мешін жылы Бабатайда туғалы» атты әдеби-музыкалық кеш өтті. Кешті ұйымдастыруға филология факультетінің деканаты, қазақ әдебиеті кафедрасының ұжымы ат салысты.

Биылғы жылдың сәуір айында асқаралы 60 жасқа толған ақын мерейтойын университет басшылығының қолдауымен факультет, кафедра ұжымы әдемі кеш арқылы жалғастырып, студент жастарды сүйікті ақынымен жүздестірудің сәті түсті.

Ақын Ертай Ашықбаев 1956 жылы 24 сәуірде Ақтебе облысы, Темір ауданы, Бабатай ауылында дүниеге келген. 1983 жылы Қазақ мемлекеттік университетін бітірген. Осы жылдан бері Ақтебе облыстық «Ақтебе» газетінде қызмет істеп келеді. Топтама елдері «Темірқанат» («Жалын», 1981), «Ақ сәулә» (1984), «Бас-тау» (1990) ұжымдық жинақтарына енген «Қос мең» (1988), «Жақсы баға» (1991), «Ұя» (2003), «Ашық сабақ» (2003), «Ғашықтар мектебі» (2004), «Қаңтардағы құс» (2007), «Қобыландының қонысы» (2008) «Бабатайда мешін жылы туғалы», «Әскерден келген студент», «Туған күн» атты жеке жыр жинақтары жарық көрген. «Қос мең» жыр жинағы үшін 1989 жылы Қазақстан Жазушылар одағының Шәкәрім Құдайбердіұлы атындағы сыйлығының лауреаты атанған.

Ақынның мерейтойының құрметіне арналған әдеби

ӨМІРІН ӨЛЕҢІМЕН ӨРНЕКТЕГЕН

кешке қалалық зиялы қауым өкілдері, ақын-жазушылар, БАҚ өкілдері, университет басшылығы, профессор-оқытушылық құрамы мен студенттер қатысты. Ақынға университет ректораты атынан қазақтың игі дәстүрі бойынша құрметпен шапан жабылды.

Кеште ақын өлеңдері оқылып, оның өлеңдеріне жазылған әндер айтылды. «Астана вальсі», «Ағайынды Жұбановтар» атты бүгінгі күні республика көлемінде танымал әндердің халық көңілінен орын алуының ең бірінші сыры, әрине, өлең сөздің құдыретіне де байланысты. Кеш барысында ақынның еңбек жолындағы алғашқы ұстаздарының бірі, ардагер журналист Идос Асқар сез алып, ақын шығармашылығы, адами сипаты туралы әңгімелеп, шығармашылық жолына табыс тіледі. Ал профессор Баян Бораш ақын Ертайдың азаматтық тұлғасы туралы жылы лебізін білдірді. Кешке қонақ боп қатысқан Ф.Байдербес, Б.Құрманқұлов, С.Дәрібай, Е.Ибрагимов, А.Шамбаты-

ров сынды т.б. азаматтар жүрек жарды тілектерін білдірді. Жастар ақын ағаларына арналған арнау өлеңдерін оқыды. Ақынға кекейде жүрген сұрақтарын қойып, пікірлесті, қолтаңбасын алды. Ақын да өз кезегінде өлеңдерін оқып, сұрақтарға жауап беріп, жыр кітаптарын тарту етті.

Ертай Ашықбаевтың тағы бір ерекшелігі – балалар әдебиетіне қомақты үлес қосқандығы. Өлеңдері мектеп оқулығына енген балалар әдебиетіне арналған мүшәйраларда үнемі топ басынан көрінетін, оны республикада танымайтын балапан аз. Соның бір дәлелі ретінде, үш тілде оқытатын №21 ОМГ оқушылары келіп, балалар әдебиетінің көрнекті өкілі Е.Ашықбаевтың өлеңдерінен әдеби композиция орындады.

Жалпы кеш өте тартымды етті, жастарға ақын ағаларымен сұқбаттасу үлкен рухани азық болды.

Гүлнара ОБАЕВА,
қазақ әдебиеті кафедрасының аға оқытушысы

Грипп и ОРВИ: ПРИЗНАКИ И СИМПТОМЫ, ЛЕЧЕНИЕ, ПРОФИЛАКТИКА

ЧТО ТАКОЕ ГРИПП?

Если Вы думаете, что грипп – это просто грипп, Вы очень сильно заблуждаетесь! Необходимо помнить, что грипп бывает 3 видов: -А-, -В-, -С-. Наиболее болезненно протекает именно грипп -А-. Каждый год вирус гриппа мутирует, однако и всемирная фармакология не стоит на месте, именно по этой причине врачи настаивают на ежегодной вакцинации населения.

Вирус гриппа перемещается от человека к человеку только воздушно-капельным способом. Также следует обратить внимание на то, что данный вирус проявляет высокий уровень контагиозности, следовательно, большая часть населения будет подвержена заболеванию. Данный вирус проявляет себя в течение 2-3 суток, максимальное время, после которого проявляются симптомы – 5 суток.

Именно в данный период вирус ведёт активную жизнь в Ваших дыхательных путях, при этом существование угнетается мерцательный эпителий, который выполняет роль природного фильтра для лёгких. За счёт поражения эпителия, другие вирусы имеют полный и беспрепятственный доступ к лёгким, что может закончиться бронхитом или воспалением лёгких.

ЧТО ТАКОЕ ОРВИ?

ОРВИ – объединяет острые респираторные вирусные инфекции, которые в редких случаях вызывают осложнения. ОРВИ приносит множество неудобств, однако, они не могут сравниться по симптомам с гриппом. В любом случае выяснить степень риска очень просто – анализ крови и Вы будете точно знать, какой вирус атаковал Ваш организм.

КАК ОТЛИЧИТЬ СИМПТОМЫ ГРИППА ОТ ОРВИ?

Признаки и симптомы гриппа

1. Грипп приходит неожиданно и в считанные часы полностью захватывает Ваш организм;

2. Гриппу свойственно резкое повышение температуры (в отдельных случаях до 40,5 градусов), повышенная чувствительность к свету, ломота во всем организме, а также боли: головные и мышечные;

3. В первые сутки заболевания гриппом, Вы защищены от насморка, что свойственно только данному вирусу;

4. Наиболее активная фаза гриппа приходится на третий-пятый день заболевания, а окончательное выздоровление происходит на 8-10 день.

5. Учитывая, что инфекция гриппа поражает сосуды, именно по этой причине возможны кровоизлияния: десенные и носовые;

6. После перенесенного гриппа Вы можете подхватить другое заболевание в течение последующих 3-х недель, такие заболевания чаще всего протекают очень болезненно и могут закончиться летальным исходом.

Признаки и симптомы ОРВИ

1. Болезнь проступает постепенно и чаще всего начинается с утомляемости и внешнего проявления вируса, например, насморка;

2. На следующий день после активации заболевания проступает суховатый кашель, который со временем трансформируется в мокрый (отхаркивающий);

3. После перенесенного ОРВИ Вы можете подхватить другое заболевание в течение последующих 3-х недель, но в отличие от состояния после гриппа – они будут проходить в более лёгкой форме.

Особенно тяжело вирусные заболевания проходят у маленьких детей и пожилых людей, у так называемой, группы риска. Сильная интоксикация может привести к неблагоприятным последствиям, уровень смертности, например, от гриппа составляет 0,2% по всему миру.

КАК ПРАВИЛЬНО ЛЕЧИТЬ ГРИПП И ОРВИ?

Лечение гриппа строгий постельный режим и обильное питье, жаропонижающие, антибиототики и противовирусные препараты: Колдрекс, Терафлю, Аспиринполивитамин и аскорбиновая кислота, препараты, поддерживающие иммунитет: интерферон, афлубин, имунал

Лечение ОРВИ жаропонижающие: Колдрекс, Терафлю, Аспирин препараты от кашля и для выведения мокроты, противовоспалительные, противоотечные, сосудосуживающие препараты и соляные растворы для носа, поливитамины, аскорбиновая кислота, препараты, поддерживающие иммунитет: интерферон, афлубин, имунал обильное питье.

Профилактика гриппа и ОРВИ

Ешьте цитрусовые, сладкий перец, молочные и кисломолочные продукты, твердые сыры, отварную рыбу, говядину, морковь со сметаной, изюмом или курагой. Витамины А, С, цинк и кальций, содержащиеся в этих продуктах, предупреждают простуды и облегчают их лечение. Но в

острый период болезни не пейте молоко – оно затягивает лечение.

Утром и вечером съедайте по 1/2 грейпфрута – это хорошая профилактика ангины. В грейпфруте содержатся дубильные вещества, которые создают защитную пленку на слизистой.

Берегите ноги от переохлаждения и сырости.

Вечером протирайте лицо и полощите рот и горло отваром подорожника или эвкалипта. Это защитит слизистые и кожу от оседания болезнетворных микробов.

Когда нет сильного ветра, оденьтесь теплее и гуляйте, плавно вдыхая и выдыхая воздух носом. Это поможет укрепить слизистую носоглотки.

И в завершение хотелось бы отметить, что любое вирусное заболевание, перенесённое «на ногах» может плохо отразиться на вашем здоровье в будущем. В любом случае, при первых признаках заболевания постарайтесь отправиться к врачу, сдать все необходимые анализы и получить рекомендации специалиста относительно стратегии лечения. Помните о том, что любое самолечение может привести к неблагоприятным последствиям и осложнениям. Цените себя и будьте здоровы!

Алия ГУМАРОВА,
врач-терапевт поликлиники
АРГУ им.К.Жубанова

ШАРУАҒА КЕРЕК КЕҢЕСТЕР

Шай қалташалары жағымсыз иістерді, сутек тотығы киімдегі дақтарды кетіріп, қарапайым қолға жағатын крем аяқ киімді жылтырата алады.

Үй шаруашылығында қажет болатын кеңестер топтамасымен таныс болыңыздар.

Шай қалташаларын ауа тазартқыш ретінде қолдануға болады. Бірнеше қолданылған шай қалташаларын ыдысқа салып, тоңазытқышқа қойып қойыңыз. Шай қалташалары тоңазытқыштағы жағымсыз иістерді өздеріне сіңіріп, ауаны тазартады.

Балаларға арналған сулықтармен гаджеттерді тазалау.

Электронды құрылғылар, компьютер, ноутбук, смартфондарды сұртуға арнайы сулықтар сатып алғанша, бұл мақсатта қарапайым балаларға арналған сулықтарды қолданып көріңіз. Олар гаджеттеріңізді шаң мен қоқыстардан жақсы тазарта алады.

Сутек тотығы дақтарды кетіреді.

Сутек тотығын тек жараларға жағатын антисептик деп білесіз бе? Шын мәнінде ол киімдерден қиын дақтарды кетіре алады, осы қасиетіне байланысты ағартқыштың құрамына кіреді. Бірақ түсті киімге абайлап қолданыңыз.

Тіс пастасы тазалауыш құрал ретінде.

Тіс пастасы ванна мен ас үйдегі металл беттерін жақсы тазартып, сонымен қатар қолдағы балықтан, сарымсақтан қалған өткір иісті кетіре алады.

Банандар қасықтарды жылтыратады.

Қасық, шанышқы мен пышақтарды бананның қабығының ішкі жағымен бір сүртіп шығыңыз. Артынан құрғақ орамалмен сүртіңіз. Қасықтарыңыз жарқырай түседі.

Аспирин маса шаққан жердің ісігіне қарсы.

Маса шаққан жердің ісігін басудың көптеген жолы бар. Соның тағы да бір жақсы жолы аспирин дәрісін езіп, кішкене су қосып, шаққан жерге басыңыз. Кышығандық пен ісік тез кетеді.

Қолға арналған креммен аяқ киім сұрту.

Қарапайым қолға арналған кремді аяқ киімге жағып, оны тазалап, жылтырын келтіре аласыз, сонымен қатар бұл аяқ киімді жұмсақ қылады.

Жаққыштарды сірке суымен жууға болады.

Кір синтетикалық жаққыштарды ыстық сірке суына 30 минутқа салып, артынан оны ыстық сабын суымен жуып жіберіңіз. Қолданылған жаққыштар жана бопа қапалы.

Қайшыны өткір қылу үшін.

Қайшыны өткір қылу алюминий қаңылтырын (фольга) бірнеше рет бүктеп, қайшымен қырқып жіберсеңіз, қайшы өткірлене түседі.

Материал massaget.kz сайтынан алынды

Қазақстан Республикасының Мәдениет және Ақпарат Министрлігі Ақпарат және Мұрағат комитеті Мерзімді баспасөз басылымдарын және ақпарат агенттіктерін есепке алу туралы 2014 жылғы 12 ақпанда тіркеліп №14155-Г куәлігі берілген

Тілші Арн Ж.С.
Корреспондент Дүйсенбаева С.Б.
Маман Жалғасбаева М.Ж.
Корректор Адилханова С.Ж.

Меншік иесі:
Қ.Жұбанов атындағы Ақтобе өңірлік мемлекеттік университеті

СЕРІК НЕГИМОВТЫҢ ШЕШЕНДІК ӨНЕР ЖАЙЛЫ АЙТҚАН ОЙ ОРАМДАРЫ

Сөз өнерін зерттеуші ғалым Серік Негимов шешендік қасиеттің адам бойына калыптасуы жөнінде талай пікірлер білдірген. Бұл туралы филология ғылымдарының докторы, профессор «Шешендік өнер» кітабында кеңінен толғайды.

Шешен қырағы, байқампаз болса, аудиторияның шын-шырғасын шығармай ұсында ұстайды. Егер де шешен сөзі аудиторияға ғаламат әсер ететін болса, онда тыңдаушылардың көздері от шашып, жүздері гүл-гүл жайнап, ықыластанып, жұмсақ жымып, бастарын ізеп, қолтағандай, қолдағандай ым-ишараттар жасайды. Ыстық ықыласың, ізет-ниетін дауыстап та білдіреді. Сөйтіп, шешен мен аудиторияның құлшынысы бірдей сынып, оттай маздап, бір-бірін жетелеп, қоян-қолтық араласып, туысып кетеді.

Әр күн сайын тілді дамытып, байытып отыруға, әңгімелесу үстінде естіген соны сөздерді жазып, көңілге тоқуға машықтану дұрыс. Шешеннің сөзі күн сәулесі айнаға қалай түсіп жарқырайтыны секілді, сондай дәл анық болғаны жөн.

Ойша әзірлену, іштей дауыстап жүйе-жүйесін тауып сөйлеу - ері тиімді, ері өтімді, ері логикаға қисынды, ері көздеген мақсатқа жеткізеді, ері шешенді құдіретті тұлға деңгейіне көтеріп асқақтатады.

Ойды ойдағыдай жеткізу үшін оралымды, икемді тіл қажет. Нағыз шешен қапияда ой тауып немесе ойлап, ойша сөйлеп, лайықты тапқыр тілмен өрнектеп жеткізеді.

Үздік туған шешеннің ең негізгі құралы - сөз. Сөзін тыңдаушының жүрегін толқытып, бойын балқытып, көңіліне ұялатудың өзі асқан өнерпаздықты, дарын-қабілетті қалайды.

Шынайы көркем сөз шешеннің рухани дүниесі мен сыртқы келбетінің гармониялық келісімінен туады. Сөз сөйлеушінің ақылы мен жүрегінде болатын белгілі бір ойлар, сезімдер шешеннің сыртқы тұлғасынан айна-қатесіз аңғарылады (бет-жүз құбылыстары, қимыл-әрекеттері арқылы).

Ым-ишарат және дене қимылдарынан басқа экспрессивтік қимыл-қозғалыстар бар. Мұны шешеннің өзі аңғармағанымен аудитория жіті сезінеді. Мәселен, өлшеусіз жоғары, өтімді немесе дірілі бар дауыс сөйлеушінің мазасыз күйге түскенін көрсетеді. Сөйлеу жылдамдығы мен ырғағының өзгеруі, психологиялық және логикалық паузалардың дұрыс жүйеленбеуі, дыбыстардың анық естілмеуі, сөздің күңгірттенуі - оның көңіл-күйінің дегерсіздігіне ұшырағанын байқатады.

Дауыстың жоғарылығы яки биіктігі, ұзақтығы, бояуы немесе тембрі, күші тәрізді қасиеттері болады. Осынау қасиет-белгілерді құбылтып қолдану - шешеннің өнерпаздықтарына, тәжірибесіне, көркемдік танымына, көңіл-күйіне, табиғи-рухани болмысына байланысты.

Шешендіктің өзі ойшылдықпен, даналықпен, көшелілікпен, үнді, сазды сөйлеумен сабақтас, тамырлас құбылыс.

Шешендік біліктілік пен білімнен, қуатты түйсік пен терең сезімнен, санадағы саңлақтық пен ұшқыр қиялдан, тер төгу мен ой тербелісінен туады.

Тұлқиылдан тапқырлық таныту, өрнегі әсем өнегелі-ғибратты сөз айту - шешен талантының бір қыры.

Шешен сөздің артықшылығы - шешеннің өзіндік қасиеттерін ері аудиторияны қалай бағындырып билеу шеберлігін ері толық, ері жан-жақты айқындап беруі.

Шынайы шешен-жарқын тұлға. Оның ойлау, сөйлеу мәнері, кескін келбеті, рухы, тәжірибесі, ішкі мәдениеті, білім өресі, дүниетанымы, талант табиғаты, жан мен тән қуаты, мінбегедегі тәртібі, ым-ишараттары, дауыс ырғағы қызықтырмай қоймайды.

Шешен тыңдаушылардың рухани дүниесін байытушы, өмірдегі, қоғамдағы алуан түрлі құбылыстарды байы-бына жетіп, талдап түсіндіруші, белгілі бір ой-пікірлерді, халықтық мәселелерді жеткізуші, жан сала насихаттайтын үгітші. Бұл орайда ол - өлеуметтік-саяси тұлға.

Оқығанды көкірекке тоқу оқырманның қабілет-қарымына, зейін-зәрдесіне тәуелді, ал ауызша яки шешен сөзді ұғып қабылдау сөйлеушінің әсерлі, мәнерлі, ойнақы-ойнатып жеткізу қабілетіне байланысты.

Ыммен, ишаратпен сөйлеу - өте-мөте өзіндік құбылыс. Ол шешеннің ой-сөзімен толқындарымен етене.

Massaget.kz сайты

Газет ЖШС «Хабар Сервис»
баспаханасында
(Ақтобе қаласы, Смағұлов
кошесі,
9 «К» басылады.
Тел: 8(7132)545-545, 400-400.

Тапсырыс №5 Тарауы: 3000

Біздің мекен-жайымыз:
030000, Ақтобе қаласы,
Ө. Молдағұлова кошесі 34 үй. 2-кабат,
200^б белме. Келемі 2 баспа табак.
Газет айына 2 рет шығады.

Газет редакциясына келіп түскен
қолжазбалар мен фотосуреттер
қайтарылмайды.